
2. Θεσμικό πλαίσιο ν. 4305/2014: Σύνοψη

Τον Οκτώβριο του 2014, ψηφίστηκε ο Ν. 4305/2014, στο κεφάλαιο Α' του οποίου περιλαμβάνονται διατάξεις για την ανοικτή διάθεση και την περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, για την τροποποίηση των διατάξεων του πρώτου κεφαλαίου του ν. 3448/2006 (Α' 57), σε προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37/EΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Με την υιοθέτηση του συγκεκριμένου νομοθετήματος, η εθνική πολιτική ευθυγραμμίστηκε εμπρόθεσμα και πλήρως με το αναθεωρημένο ευρωπαϊκό πλαίσιο για την πολιτική διάθεσης των ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων του δημόσιου τομέα, θεσμοθετώντας τη δυνατότητα για ελεύθερη και απρόσκοπτη περαιτέρω χρήση των δεδομένων. Περιληπτικά¹, τα κύρια θεσμικά χαρακτηριστικά συνοψίζονται ως ακολούθως:

- η καθιέρωση της αρχής της ανοικτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης των εγγράφων, πληροφοριών (open by default principle)
- η αποσαφήνιση πεδίου εφαρμογής, εννοιών και εργαλείων ανοικτής διάθεσης καθώς και του θεσμικού πλαισίου της άσκησης προσφυγών σε περίπτωση απορριπτικών αποφάσεων

Χαρακτηριστική καινοτομία του Νόμου είναι η πρόβλεψη αναλυτικής διαδικασίας καταγραφής συνόλων εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων για το σύνολο των υπόχρεων φορέων, από την αξιολόγηση των δεδομένων έως και την ανάρτηση τους στο κεντρικό αποθετήριο www.data.gov.gr με καθορισμένες εκ του Νόμου προθεσμίες.

Τα ανοικτά δεδομένα συνιστούν προτεραιότητα στη δημόσια διοίκηση, αποτελώντας μια οριζόντια πρόβλεψη την οποία όλοι οι φορείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου καλούνται να εφαρμόσουν, καταγράφοντας και αξιολογώντας μέσω συγκεκριμένης διαδικασίας τα σύνολα εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων τα οποία έχουν στην κατοχή τους και να αναρτήσουν στο κεντρικό αποθετήριο, το www.data.gov.gr. Η κατοχύρωση της εξ ορισμού αρχής της ανοικτής διάθεσης αποτελεί μία καινοτομία, η οποία διασφαλίζει την εφαρμογή του Νόμου, μεταθέτοντας το βάρος απόδειξης για πιθανή άρνησης πρόσβασης σε δεδομένα στον εκάστοτε φορέα, καλώντας τον να θεμελιώσει την άρνηση παροχής δεδομένων σε συγκεκριμένη νομική βάση απορρήτων, προσωπικών δεδομένων και λοιπών περιορισμών.

¹ Για μία αναλυτική περιγραφή του θεσμικού πλαισίου, βλ. <http://data.gov.gr/pages/thesmikoplaisio>